JULIUS CONSTANTYN RYK

DOOR

FRED. OUDSCHANS DENTZ

De levensgeschiedenis van Julius Constantyn Ryk, die als Gouverneur van Suriname gedurende twee jaren en negen maanden het gewest bestuurde, waar hij eenmaal als matroos voet aan wal had gezet, is aangeteekend uit de bronnen welke de familie welwillend te mijner beschikking heeft gesteld, aangevuld met bijzonderheden, welke in Suriname nog konden worden achterhaald, alsmede uit verschillende geschriften, tusschen de jaren 1839—1842 verschenen.

Al deelde Ryk met het grootste aantal van zijn voorgangers en opvolgers een kort bestuur over Suriname, toch waren die jaren rijk aan toewijding voor de kolonie hem als bestuurder toevertrouwd, waar zijn roem hem was voorgegaan en waar hij met evenveel liefde en luister werd ontvangen als uitgeleide gedaan bij zijn vertrek.

Terecht zeide de redenaar van de achtbare 's Gravenhaagsche Loge „Union Royale”, de heer Withuys bij zijn teraardebestelling, dat „de geschiedenis van J. C. Ryk — die gelijk de Ruyter weleer — als scheepsjongen in dienst van den Lande trad, maar de dienst als Vlootvoogd verliet; die zonder weidsche opvoeding en vorming begonnen, maar als Minister des Konings, Lid van buiten- en binnenlandsche Geleerde Genootschappen, en de ziel der gezellige kringen geëindigd is; die het leven ontving van nederige burgers, maar wiens verscheiden zelfs Prinsen en Koningen bedroeft, die in zijn jeugd onaanzienlijk was, maar ten laatste op zijne borst schier geen ruimte meer had voor de menigte zijner Ordebanden en Ridderteekenen — die geschiedenis is mij te rijk aan zeldzame gebeurtenissen om haar hier te doorbladeren”.

Ryk was zijn naam, rijk was zijn leven en van hem, die had geschreven „een onbevleete naam (is) het eenige, wat hij aan zijn kinderen kon nalaten”, verdiende voorzeker gezegd te worden: intaminatie fulget honoribus: hij blinkt in onbezoedelde eer.

* * *

De ouders van Ryk waren beide in Amsterdam geboren en behoorden tot den deftigen burgerstand. Van vaders zijde stamde de familie uit Zwitserland. Zijn grootvader, een der eerste juweliers van Amsterdam, werd in zijn vak opgeleid door zijn vader Andreas, die gehuwd was met mejuffrouw Hulk, dochter van een welgesteld koopman in ijzerwaren.

Staatkundige gebeurtenissen noopten de ouders van Ryk, Nederland te verlaten. Zij verhuisden naar Wetszlar bij Frankfort, waar Julius Constantyn op 14 Februari 1787 werd geboren. Tusschen 1787 en 1795 keerden zijn ouders weer naar Amsterdam terug, waar hij zijn eerste onderricht in de Fransche school van Lamarce ontving op de O. Z. Achterburgwal. Achteruitgang der ouders noodzaakte de zoons om spoedig naar een middel van bestaan om te zien en door bemiddeling van zijn oom Hulk en den heer Kervel, ambtenaar aan 's lands werf, trad de 12-jarige jongen op 1 Oct. 1799 als vrijwilliger in dienst der Bataafsche republiek op de kanonneerboot De Hyena. Een groot gevaar, waaruit hij als ware het door een wonder werd gered, schijnt hem een groot vertrouwen te hebben gegeven op hetgeen de krijgsman zijn gesternte noemt. Een sloep met veertien man equipage waaronder hij zich bevond, sloeg om en hij en één matroos waren de eenigen, die gered werden. Op den 13-jarigen knaap maakte de worsteling met den dood een diepen indruk.

Zijn voorspoedige loopbaan kan in het kort als volgt worden beschreven.

In 1880 werd hij stuurmansleerling op het linieschip De Pluto. Door ijver en toewijding werd hij reeds spoedig cadet. Na den vrede van Amiens ging hij in 1802 over naar de koopvaardij en deed verschillende reizen naar Engeland en Guyana. Het jaar daarna verliet hij de koopvaardij en trad, bij gebrek aan andere plaatsing, als bottelier en stuurmansleerling in dienst op een oorlogsschoener. In 1804 viel het oog van den Schout-bij-nacht op den jeugdigen, flinken zeeman, die zijn neef den Luitenant C. Spaan behulpzaam was met het teekenen en kleuren van vlaggen en seinentabellen. Deze schijnbaar weinig beteekenende arbeid had op zijn verderen levensloop een onbetwistbaren invloed. De vlootvoogd benoemde hem tot Kadet ter zee en als zoodanig diende hij tot Oct. 1806, deelnemende aan de gevechten, die tusschen de havens van Oostende, Duinkerken, Ambleteuse en Boulogne met de Engelsche vloot werden gevoerd.

Aan het eind van het jaar 1806 zou hij als adelborst met de oorlogsbrik „Manly” naar Ned.-Indië vertrekken maar deze reis ging

niet door. Hij werd in Januari 1807 luitenant ter zee titulair en kruiste als commandant eener kanonneerboot gedurende de jaren 1807 en 1808 langs de kusten van Friesland en de monden van de Eems en Wezer, waar hij opnemingen deed en in kaart bracht.

Als adjudant van admiraal (maarschalk) de Winter vertrok hij in 1809 mede naar Parijs na de inlijving van Holland bij het Keizerrijk, waar hij in zoo groot aanzien kwam, dat hij op 23-jarigen leeftijd, op 11 Aug. 1811 met voorbijgang van vele oudere officieren benoemd werd tot luitenant-ter-zee 1ste klasse. Bij zijn terugkeer in Nederland werd hij in 1812 adjudant van admiraal Ver-Huell, opvolger van admiraal de Winter. Het verblijf in Den Helder in de jaren 1813 en 1814 is een der merkwaardigste tijdperken uit zijn leven geweest om den moeilijken strijd van plichten, in welken strijd hij overwinnaar gebleven is.

Het kleine garnizoen van de vesting Den Helder, ver verwijderd van de plaatsen, waar het groote drama werd afgespeeld, dat spoedig den toestand van Europa zou doen veranderen, was sedert November 1813 zonder eenige tijding uit Frankrijk en stond voor overgave of voor bezwijken door hongersnood. Toen bood Ryk zich aan om naar Parijs te gaan om orders te halen en terwijl de Engelsche kruisers voor de Hollandsche zeegaten loerden, slipte Ryk in den nacht van 12 Februari 1814 met 2 man in een ranke visschersschuit door de ijsschotsen, landde te Oostende, ging vervolgens opnieuw over zee naar Duinkerken en bereikte 20 Februari Parijs waar hij voor den verbaasden Minister Decrès verscheen. Hier ontving hij de mondelinge en schriftelijke bevelen voor admiraal Ver-Huell en 20000 francs in goud ter betaling der soldij, waarmee hij den terugkeer naar Texel aanvaardde om den 25en Maart behouden in Den Helder aan te komen. Voor deze moedige daad ontving hij van den Keizer het Legioen van Eer.

Toen na den eersten troonsafstand van Napoleon, Den Helder op 4 Mei 1814 was overgegeven, bood Ryk zijn diensten aan den Souvereinen vorst aan, maar deze werden toen niet aangenomen. Ryk vertrok naar Parijs, werd geplaatst aan het bureau des Longtitudes en verkreeg de ordre du Lys, doch werd door Koning Willem I, die zijn diensten wist te waardeeren, weer bij de Nederlandsche Marine als eerste luitenant aangesteld, en geplaatst bij het algemeen beheer van het loodswezen, met lastgeving om de kaart der zeegaten van Texel te voltooiën en uit te geven, waarmee hij zich reeds vroeger had bezig gehouden en waaraan hij tot 1816 werkte, om zich voor dezen arbeid het rid-

derkruis van den Nederlandschen Leeuw te zien toegekend.

Van 1816 tot 1820 deed hij belangrijke reizen in de Middellandsche Zee en bezocht Frankrijk, Italië, Afrika enz. Het grootste gedeelte van de belangrijke journalen, wetenschappelijke aantekeningen, kaarten en teekeningen zijn bij den brand van het Ministerie van Marine op 8 Januari 1844 een prooi der vlammen geworden.

Aandoenlijk is het, wat hij van dien brand schrijft. Hij verloor in weinige uren alles wat hij in zijn geheele leven had bijeenverzameld. Dit drukte hem zwaar, doch echter niet ter neder; maar weinige maanden daarna trof hem de harde slag, dat hij zijn oudste dochter, Anette Julie Constance sedert negen jaren gelukkig gehuwd, verloor. Tegen deze ramp was hij niet bestand. Dit drukte hem zeer zwaar. Deze dochter was gehuwd met den kapitein ter zee Bolken en was een der negen kinderen uit zijn in 1810 gesloten huwelijk met Nelly IJsbrands, de dochter van een zeeofficier. Vijf kinderen had Ryk jong verloren. Behalve zijn eenige zoon, Carl August Bernard Desiré, eveneens zeeofficier als zijn vader, was een dochter Gabrielle Helene Pauline gehuwd met den 1sten Luitenant der grenadiers Hartitszsch, en de andere Nellie met den gouvernements-secretaris van Suriname, Kikkert Schotborgh.

In 1821 werd Ryk tot kapitein-luitenant bevorderd en tot het jaar 1825 belast met het vervaardigen van de hydrographische kaarten van de zeegaten van de Maas en van de monden van de Schelde met de reede van Vlissingen en Veere. Tegelijkertijd gaf hij een werk in het licht onder den titel van: Handleiding tot de Kennis van den Scheepsbouw; in dien tijd het eenige volledige handboek dat daarover bestond, en thans zelfs nog van groote waarde. Van April tot December 1825, deed de kapitein-luitenant Rijk, als kommandant van Z. M. korvet Pallas, een wetenschappelijke reis naar de havens van Engeland en Noord-Amerika, die door Z. D. H. den Hertog Bernard van Saxe-Weimar en vier-entwintig marine-officieren en adelborsten, die voor instructie medegingen, werd bijgewoond. Na zijne terugkomst diende Rijk aan het gouvernement zeer belangrijke rapporten in, omtrent de militaire marine in Groot-Brittannië en Amerika, over de gouvernements-pakketdienst en over de stoomvaart in die beide rijken. Dit laatste is vooral merkwaardig, omdat daaruit blijkt dat Rijk met zijn helderen blik toen reeds voorzag, welk eene gewichtige rol de stoom voortaan bij het zeewezen zoude vervullen, en reeds

toen de wenschelijkheid aantoonde van de toepassing van den stoom als beweegkracht op eene andere wijze dan met raderen (de tegenwoordige schroefwerktuigen).

In 1828 vertrok Rijk, als kommandant van de nieuwgebouwde korvet *Nehalennia*, naar Indië. Tijdens zijn verblijf aldaar, gedurende den Java-oorlog, bood hij vrijwillig zijne diensten aan, en dempte in het begin van 1830, als speciaal kommissaris des Konings, met den resident van Son, den opstand der Chineezers op Banka. In Juli van dat jaar stevende hij huiswaarts. In het Kanaal kreeg Rijk de tijding van de Belgische omwenteling. Hij spoedde zich daarop naar de Schelde en reeds den tweeden dag na zijn aankomst, 31 October, lag hij met de *Nehalennia* voor Cadzand, tot dekking van het fort Frederik Hendrik.

In 1831 werd hij benoemd tot kapitein-ter-zee en kommandant van het linesschip de *Zeeuw* van 96 stukken, waarmede hij gedurende bijna twee jaren op de Schelde verbleef. Hij besteedde daar zijne ledige oogenblikken tot het vervaardigen van een memorie over de samenstelling der krijgsmarine bij de verschillende Europeesche mogendheden, op verzoek van den Russischen admiraal, graaf van der Heyden, de held van Vavarino, waarvoor hij door den Keizer van Rusland met de Stanislas-Orde 3de klasse begiftigd werd.

Na het verlaten van de Schelde, deed Ryk nog met zijn linesschip de *Zeeuw* en de brik de *Snelheid*, een tocht naar eenige der voornaamste Noorsche zeehavens, met den jeugdigen Prins Hendrik der Nederlanden, die voor den zeedienst werd opgeleid. Dit was echter zijn laatste zeereis. Reeds kort na zijn terugkeer in het vaderland werd hij benoemd tot commandant van het Marine Instituut te Medemblik, welke betrekking hij bijna vier jaren heeft waargenomen. Hij vond die inrichting in een in vele opzichten gebrekkigen staat, zoowel wat haar beheer betrof, als wat de praktische en theoretische opleiding der kweekelingen aanging, doch in weinig jaren wist hij daarin groote verbetering aan te brengen. Hij verwierf zich daar de achting en genegenheid van leeraars en kweekelingen.

Opmerkelijk is het, dat Ryk, die zooals hij zelf zeide, „een officier van den ouden stempel was en zijn kennis op geen instituut had opgedaan, maar als kind aan boord kwam en wat hij wist door eigen oefening geleerd had”, zich als minister steeds standvastig en met kracht heeft verzet tegen de opheffing van dit instituut. Later heeft die opheffing toch plaats gehad.

* * *

De volgende schrede op zijn voorspoedige loopbaan was de benoeming bij K. B. van 27 Nov. 1838 no 65 van den Schout-bij-nacht Ryk tot Gouverneur-Generaal der West-Indische bezittingen, welk ambt hij slechts twee jaren, negen en een halven maand heeft bekleed. Hij kwam den 7den Juli 1839 met het Korvet Amphitrite te Paramaribo aan en bij Proclamatie van 16 Juli d. a. v. waarbij hij het bestuur overnam zeide hij o. a.: „Getrouwe vervulling van de aan Ons in deze gewigtige betrekking opgelegde pligten, regtvaardigheid zonder aanzien des persoons, onbegrensde ijver voor 's Konings dienst en hartelijke belangstelling in den bloei en welvaart der Ons aanvertrouwde Gewesten, zullen steeds het doel van Ons streven zijn”.

Het was de tweede maal dat hij Suriname bezocht. Stapte hij bij zijn eersten tocht als lichtmatroos aan wal, bij den tweeden wachtten hem al de eerbewijzen aan zijn hoogen rang verschuldigd. Door zijn minzaamheid en eenvoud maakte hij vele vrienden. In onderwijs en opvoeding stelde hij veel belang en hij bezocht dikwijls de scholen, waar hij de leerlingen ondervroeg en op hartelijke wijze aansprak, zoodat het ons niet verwondert, dat de voornamen van den Gouverneur, die een groot kindervriend was, (Julius Constantijn) in die dagen aan tal van kinderen werden gegeven.

Van betrouwbare zijde vernamen wij nog de volgende bijzonderheden. Mevrouw Louise Margaretha Putscher geb. Jacot des Combes, geboren in 1808 en 1909 overleden wist zich te herinneren, dat gouverneur Ryk als lichtmatroos aan boord van het oorlogsschip de watervaten voor het schip gevuld heeft uit de put voor het Hof van Justitie gelegen. Van andere zijde werd ons het volgende medegedeeld. Toen Julius Constantyn Ryk als gouverneur in Suriname was teruggekeerd, vernam hij, na ingewonnen inlichtingen, dat de waschvrouw, bij wie hij als lichtmatroos de wasch bezorgde, nog in leven was. Hij bracht de inmiddels oud geworden vrouw, die destijds even zorgzaam als voorkomend was geweest, een bezoek. Zij herkende Ryk onmiddellijk en zei: „San, Ryk ope joe komopo, no manoeari siepi de na re” ¹⁾. Daarop antwoordde hij: „Mi na Granman”. De oude waschvrouw kon zich het lachen niet bedwingen en zeide toen: „Ma Ryk, joe na kan kaba nanga joe spotoe” ²⁾. Het heeft den gouverneur toen nog al moeite gekost de oude vrouw te overtuigen, dat zij niet den licht-

¹⁾ Wat Ryk, waar kom je vandaan, er is geen enkel oorlogsschip op de reede?

²⁾ Maar Ryk, kan je niet ophouden met je grappen?

matroos van toen, maar de gouverneur van Suriname voor zich had.

Nog een ander voorval was de volgende. De Gouverneur kwam kort na zijn aankomst een lid van den Kolonialen Raad op straat tegen, die hij herkende als iemand, dien als matroos naar het oorlogsschip had geroeid. Hij sprak den bewusten persoon aan.

Herkent gij mij niet?

Ja, U is de Gouverneur.

Kunt gij U niet meer herinneren, dat ik U als matroos naar het oorlogsschip heb geroeid?

De heer X herinnerde zich wel dat hij als officieel persoon een bezoek had gebracht aan een der oorlogsschepen die op de reede had gelegen, maar kon zich niet te binnen brengen dat Ryk als matroos behoorde tot de roeiers van een dier vaartuigen, daar hij de persoon van Ryk, noch diens naam kende.

Wanneer wij nagaan, wat er in den korten tijd van Gouverneur Rijks verblijf in Suriname tot stand is gekomen en ondernomen, dan moge gewezen worden op de maatregelen ten opzichte van den handel in het klein van Inlandsche producten als koffie, suiker, cacao en melasse, (G. B. 1839 no. 15), de aanmoediging van den klein-landbouw door de uitgifte van grondjes aan vrije personen voor de teelt van mais, rijst, enz., de bevordering van de algemeene liquidatie van het voormalig departement van de Nieuwe Wees-, Curateele- en Onbeheerde Boedelskamer, die door een College van Onbeheerde Boedels werd vervangen, (G. B. 1839 no. 17), de regeling van het Brandwezen (G. B. no. 1840 no. 3), de verdeeling der kolonie in Divisien ter verzekering van publieke rust en veiligheid (G. B. 1842 no. 3), de vermindering van de waarde van het bankpapier maakte het nemen van maatregelen daartegen noodig (G. B. 1841 no. 10). Voor de melaatschen had Ryk veel belangstelling. Het is hem niet gelukt, in het lot der slaven veel verbetering te brengen. Onder Ryks bestuur kwam de eerste Engelsche stoomboot te Paramaribo (1852), werd het eerste ijs in de kolonie ingevoerd (1840), werd een tooneelgenootschap Polyhymnia opgericht (1840) en had de eerste uitvoering in de schouwburgzaal Thalia plaats (1840). Ook de steenen walmuur langs den waterkant van Paramaribo danken wij aan dezen gouverneur. Toen de gouverneur bij K. B. van 23 Oct. 1841 no. 77 tot Directeur Generaal der Marine werd benoemd, zonden een aantal ingezetenen een adres aan den Koning met het doel den Gouverneur voor de kolonie te behouden, waarop afwijzend werd beschikt. Den 31sten Maart 1842 legde hij het bestuur neer om den

5den April d. a. v. met de Korvet van Oorlog Juno naar Nederland te vertrekken. Als blijk van waardeering werd hem een kostbaar geschenk in zilver geschonken.

Het jaar daarna werd bij K. B. van 18 Juni de titel van Directeur-Generaal der Marine door dien van Minister vervangen. Hij werd op 1 Januari 1844 tot Vice-Admiraal bevorderd en bleef zeven jaren met het beheer van ons zeewezen belast, waarbij hem in 1848 nog het departement van Koloniën werd toevertrouwd. Hij werd op 21 November 1848 als tijdelijk minister van Marine en Koloniën eervol ontslagen om definitief tot Minister van Marine te worden benoemd, welk ambt hij tot 15 Sept. 1849 heeft vervuld. Na zijn aftreden bleef Ryk in 's Gravenhage als ambteloos burger wonen. Hij gaf in 1853 een werk uit onder den titel: „Het bestuur der marine onder den schout-bij-nacht, later vice admiraal J. C. Ryk, gedurende het tijdvak van 3 Juny 1842 tot 15 September 1849, toegelicht door J. C. Ryk”. In November werd dit gevolgd door: „Het bestuur der marine gedurende de jaren 1842—1849 nader toegelicht en in verband beschouwd met het algemeen verslag en beantwoording van vraagpunten, omtrent het zeewezen van den Staat, uitgebragt in Augustus 1852 door een speciale daartoe benoemde commissie”. In deze werken heeft hij getracht, zijn dikwijls als minister gegispde handelingen te verdedigen.

's Gravenhage koos hem in 1853 tot lid van de 2de Kamer, maar een beroerte maakte reeds op 2 Mei 1854 onverwacht een eind aan zijn werkzaam leven.

Het bleek wel uit de belangstelling van menschen van allerlei rang en stand bij de teraardebestelling op 6 Mei op het kerkhof Eik en Duinen te 's Gravenhage, dat met Ryk een man van meer dan gewone beteekenis was heengegaan. Behalve de opperceremoniemeester van den Koning, twee adjudanten van Prins Hendrik en den Hofmaarschalk van Prins Frederik, de minister van Marine, oud- Ministers, Hoofdofficieren en Hoofdambtenaren, waren de leden van de 's-Gravenhaagsche afdeeling van het Metalen kruis, wier voorzitter hij was geweest, maar vooral een groot aantal vrijmetselaars aanwezig, om hun Grootofficier en medebroeder de laatste eer te bewijzen. Namens de Loge l'Union Royale sprak de heer Withuys een rede uit aan het graf.

Het bleek al spoedig, dat de wensch gekoesterd werd om op zijn graf een gedenkteeke te doen oprichten en op een vergadering van vrienden en vereerders in Diligentia van 22 Mei werd een commissie benoemd om deze zaak voor te bereiden. Deze commissie bestond uit den gep. Schout-bij-nacht H. W. de Quartel,

en de heeren L. J. T. Broekhoff, H. Huygens, L. Metman, J. Penning Nieuwland, G. S. de Veer, en G. G. Withuys. De beeldhouwer Frans J. R. Donkers RHZ. te 's Hertogenbosch bood aan dit gedenkteeken kosteloos te vervaardigen, dat op 12 Juli 1856 is onthuld. Er staat niet op vermeld, dat hij Vlootvoogd, Gouverneur-Generaal en Minister van Marine is geweest, maar met zijn namen, de dagen van geboorte en overlijden en deze eenvoudige woorden: „Aan den Vriend en Broeder”, in overeenstemming met den eenvoud van den man, waarvan in den aanvang van dit artikel gewag is gemaakt. De tombe is een samenstel vol diepen zin. Drie plinten onder de schacht beelden het drietal hooge rangen af tot welke hij door zelfontwikkeling is opgeklommen. Boven de plinten staat zijn goed gelijkende buste, boven die rangen: de mensch. Het eikenloof boven de buste getuigt van zijn waarde als mensch en burger; zes en dertig witte marmeren consols, onder de kroonlijst, drukken de zes en dertig jaren uit van zijn trouwen ambtelijken dienst en het halfroond, dat als sluitstuk het geheel bedekt, wijst op zijn loopbaan als zeeman.

Maar nog op een andere wijze zou Ryk worden geëerd. In de vergadering van 27 Mei 1854 der Koninklijke Akademie van Wetenschappen hield het lid W. H. de Vriese een voordracht, waarin hij mededeelde een nieuw geslacht der pandaneën naar Ryk te noemen, het medelid, „opdat ook daardoor aan de wetenschap „verbonden zij de naam van den Vice-Admiraal J. C. Ryk, door „wiens afsterven het Vaderland diep getroffen, en in wien wij al „len betreuren een ijverigen mede-arbeider, een man van veelzijdige kennis, een warm voorstander van Koning en Vaderland, „naast de namen van uitstekende zee-officieren, die in de wetenschap der kruidkunde zijn opgenomen, even als de Dumontia „„de Durvillea, de Freycinetia, moge ook het geslacht Rykia in „het botanisch stelsel eene plaats vinden”.

¹ In Suriname was — blijkens de Surinaamsche Almanak van 1859 — een der Koloniale vaartuigen, een schroefstoomboot: „Vice admiraal Rijk” in dienst.

Litt. Lijkrede op J. C. Ryk. Uitgesproken in de vergadering van het Hoofd-Kapittel der hooge Graden van de V.: M.: op den 10den Juny 1854 g.: s.: door D. J. Veegens. Gedrukt bij de Erven N. van Munster & Zoon.

Levensbericht van Julius Constantyn Ryk, Rustend Lid der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, door W. Vrolik, secretaris der Akademie. Voorgedragen in de gewone vergadering van den 30sten September 1854. (zonder jaartal).

Verhandelingen en mededeelingen Kon. Akademie van Wetenschappen (Natuurkunde) 1854, II, 270.

Gedachtenisbladen der hulde aan Julius Constantyn Ryk. Zijnen vrienden en vereerders aangeboden door de commissie belast met de oprichting van een gedenkteeken ter zijner eere. (zonder jaartal. Snelersdruk van C. Blommendaal.)

Handelingen en Geschriften van het Indisch Genootschap te 's-Gravenhage, 1874. I. 138–142.

Moniteur des Indes 1848/49 I., 80—96 en 132—148.

Handelingen der Leidsche Maatschappij van Letterkunde. 1854.

Biographisch Album. Rotterdam 1855/62. Met portret.

NASCHRIFT

In het niet meer bestaande tijdschrift West-Indië, deel II, 1858, lezen wij op blz. 128: Gedroogde rijpe banannen. Als een aanmoediging tot het bereiden van gedroogde banannen, werd in het jaar 1840 door den Gouverneur-Generaal J. C. Ryk, een premie van honderd gulden uitgelooft aan degenen, die het eerst gedroogde rijpe banannen zoude inzenden van een goede kwaliteit en in een genoegzame hoeveelheid, om naar Nederland te worden gezonden, ten einde hare waarde als handelsartikel zoude kunnen worden bepaald. Tevens werd daarbij de volgende bereidingswijze bekend gemaakt enz.

Later loofde de Ned. Maatschappij ter bevordering van nijverheid tot dat zelfde einde hare eerste gouden medaille uit (zie West-Indië, I deel, bl. 160).